

ZDRAVOTNÍ KLAUNI VÝRAZNĚ ZLEPŠUJÍ ATMOSFÉRU V NEMOCNICÍCH A POMÁHAJÍ MALÝM PACIENTŮM I JEJICH RODIČŮM.

Potvrdila to studie realizovaná ve FN Motol

PRAHA 22. 9. – Nemocniční prostředí, čekání na operaci: Pro děti jde o velmi stresující situaci. Podle průzkumů společnosti IPSOS si ještě po letech tento strach negativně vybavuje 70 % bývalých dětských pacientů. Zdravotní klaun se snaží o změnu. Doprovází děti na operace a umí jim zlepšit náladu. Nyní je prokázáno, že se to objektivně daří.

Organizace Zdravotní klaun, která se stará o lepší atmosféru v dětských nemocnicích, už v roce 2013 vymyslela a začala realizovat program NOS! Cílem je být oporou dětem, které čekají na operaci, a jejich rodičům. V kostce jde o to, že jim jsou klauni oporou po celou dobu, kdy čekají na operaci. Právě jeho účinky zkoumala odborná studie realizovaná FN Motol v Praze ve spolupráci s Vídeňskou univerzitou.

„Výsledky výzkumu ukázaly, že děti, které během čekání na operaci doprovázel Zdravotní klaun, reagovaly pozitivněji než děti, které klaun nedoprovázel. Byly klidnější, vyjadřovaly více pozitivních emocí a vykazovaly lepší náladu. Platí to jak při čekání v nemocničním pokoji, tak během premedikace i převozu na sál,“ říká Gabriela Marková, lektorka na Psychologické fakultě Vídeňské univerzity a také vedoucí vědeckých výzkumů mezinárodní klaunské organizace Red Noses International.

Stresová situace před operací má následky i do dalších let. *„Operace je pro dítě velmi stresový zážitek, jehož správné zpracování je stěžejní pro zvládnání stresu v dospělosti. Jestliže je dítě kvůli operačnímu zákroku traumatizováno, může čelit komplikacím celý svůj život,“* upozorňuje Zuzana Kocábová, v době výzkumu primářka odd. klinické psychologie FN Motol (nyní na mateřské dovolené).

ZÁVĚRY STUDIE

1. Kladné emoce

Děti v intervenční skupině se během čekání, premedikace a převozu na sál hlasově projevovaly pozitivněji a vykazovaly více kladných emocí než děti ve skupině kontrolní.

2. Přetrvávání účinků

Pozitivní účinky přítomnosti Zdravotního klauna v interakci mezi dětmi a jejich pečovateli přetrvávaly i po jeho odchodu.

3. Lepší reakce rodičů

Rodiče v intervenční skupině uváděli mnohem lepší náladu a emoce než rodiče ve skupině kontrolní, a to zejména během fáze čekání, kdy se klaun přesunul na další pokoj, a tedy nebyl v tento moment u daného pacienta přítomen (*pozn.: Zdravotní klaun se během jednoho programu věnuje všem dětským pacientům na oddělení, které daný den čeká operace*). Tyto výsledky naznačují, že intervence klauna nepřímo zlepšila náladu pečovatelů i tehdy, když klaun nebyl přítomen. Dobrá nálada rodičů tedy mohla následně ovlivnit pozitivní chování dětí.

4. Pozitivní chování dětí

Děti, které během čekání na operaci doprovázel Zdravotní klaun, reagovaly pozitivněji než děti, které klaun nedoprovázel. Byly klidnější a vykazovaly lepší náladu.

Výzkumu se účastnilo celkem 62 dětí ve věku od 5 do 12 let a jejich rodiče. Děti byly rozděleny do dvou skupin – jednu z nich před operací Zdravotní klaun doprovázel (intervenční skupina), a u druhé přítomen nebyl (kontrolní skupina). Členové výzkumného týmu sledovali děti v různých fázích přípravy na operaci a průběžně vyhodnocovali jejich chování pomocí škálování a dotazníků. Sledovali jejich emoce, aktivitu, vokalizaci a vzrušení. Součástí metodiky průzkumu bylo také sebehodnocení dětí i jejich rodičů, kam zaznamenávali své pocity a emoce.

Zkušenosti s programem NOS! má i maminka šestiletého Davida: „*Díky Zdravotním klaunům jsme se synem prožili v nemocnici i hezčí chvílky. Od operací uběhly už tři roky, synovi je teď šest. A když se ho zeptám, jestli si ještě pamatuje na nemocnici, odpoví mi, že by chtěl zase vidět klauníky – bolest úplně vytěsnil.*“

Zdravotní klaun provozuje program NOS! celkem v sedmi nemocnicích v ČR. Smysl programu je vždy stejný, tedy připravit děti, aby na operační sál odjízděly pokud možno beze strachu. Zdravotní klaun je s dítětem po celý operační den – vítá ho v nemocnici, je s ním během příprav a doprovází ho společně s rodičem směrem na operační sál. „*NOS! působí pozitivně nejen na samotné děti, ale také na rodiče, ti jsou totiž pro zvládnutí zátěže a úzkosti z operace u dětí osobami nejdůležitějšími. Neplatí to jen pro samotný program NOS!, ale samozřejmě pro naše kompletní působení v nemocnicích. A je to i odborné potvrzení, že naše práce dává smysl. Nemusíme argumentovat jen rozesmátými tvářemi dětí a rodičů, ale nyní už i vědeckou studií,*“ doplňuje člen výzkumného týmu Lukáš Houdek z organizace Zdravotní klaun.

NOS! má své místo například v Nemocnici Třinec: „*Smích má neuvěřitelnou moc a přispívá ke zlepšení psychické kondice hospitalizovaných dětí a jejich rodičů, ale také vyčerpaného personálu. Zdravotní klauni rovněž doprovázejí dětské pacienty až před operační sál, čímž minimalizují pocit strachu před plánovaným zákrokem. Po probuzení z narkózy se děti často ptají právě na klauna, což je známkou toho, že tato činnost má smysl, dokáže odbourat úzkost a zlepšit malým pacientům náladu,*“ hodnotí program NOS! Karmen Cieslarová, vrchní sestra na dětském oddělení Nemocnice Třinec.

Kompletní materiál NOS! Na Operační Sál! Výzkum pozitivních účinků intervence Zdravotních klaunů na děti podstupující operaci je k dispozici ke stažení zde: www.zdravotniklaun.cz/vyzkum/

Kompletní text studie NOS! s názvem To the Operating Room! Positive Effects of a Healthcare Clown Intervention on Children Undergoing Surgery byl v angličtině publikován v odborném časopise Frontiers a najdete ho na www.frontiersin.org/articles.

ZDRAVOTNÍ KLAUN je dobročinná organizace, která od roku 2001 pomáhá zejména dětským, ale i geriatrickým pacientům procházet procesem léčby s úsměvem. Posláním Zdravotního klauna je přinášet radost, dobrou náladu, a především naději na místa, kde se jich příliš nedostává. Jedná se zejména o dětské nemocniční pokoje, specializované ambulance, domácnosti pečující o těžce nemocné děti a další zdravotnická zařízení pro děti. V České republice působí 93 profesionálních Zdravotních klaunů, kteří pravidelně navštěvují 63 nemocnic, 10 domovů pro seniory a 1 hospic. Kromě programů zaměřených na děti a seniory Zdravotní klaun také pravidelně školí personál a studenty lékařských fakult.

www.zdravotniklaun.cz
www.facebook.com/zdravotniklaun/
www.instagram.com/zdravotniklaun/
www.youtube.com/user/Zdravotniklaunvideo

Kontakt: Barbora Melišíková
Taktiq Communications
barbora.melisikova@taktiq.com
tel.: 739 464 855